

Львівська комерційна академія
Кафедра міжнародних економічних відносин

Лектор: к.е.н., доц. Флейчук М.І.,
Асистент: Щербата З.Я.

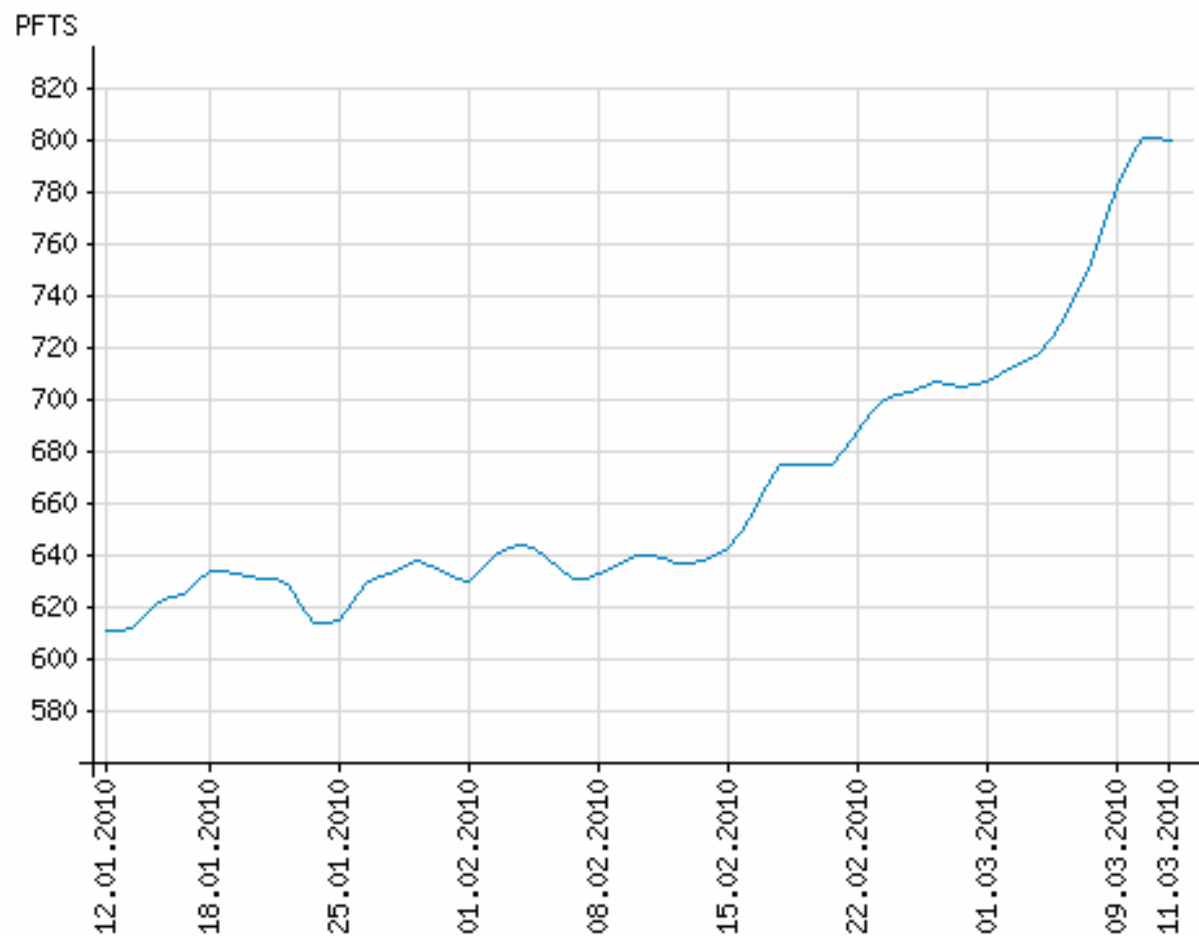

***Міжнародні фінансові
ринки***

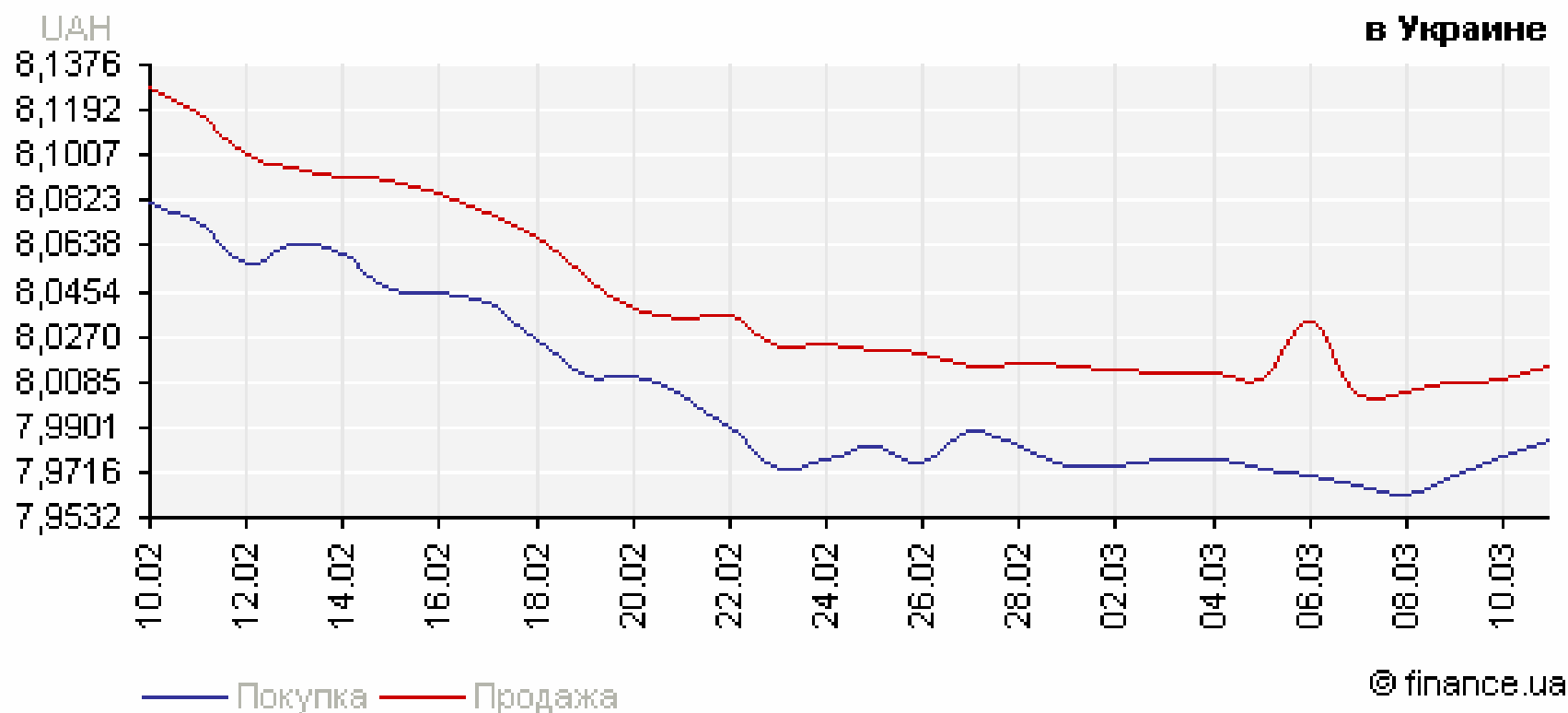
Львів, лютий 2008

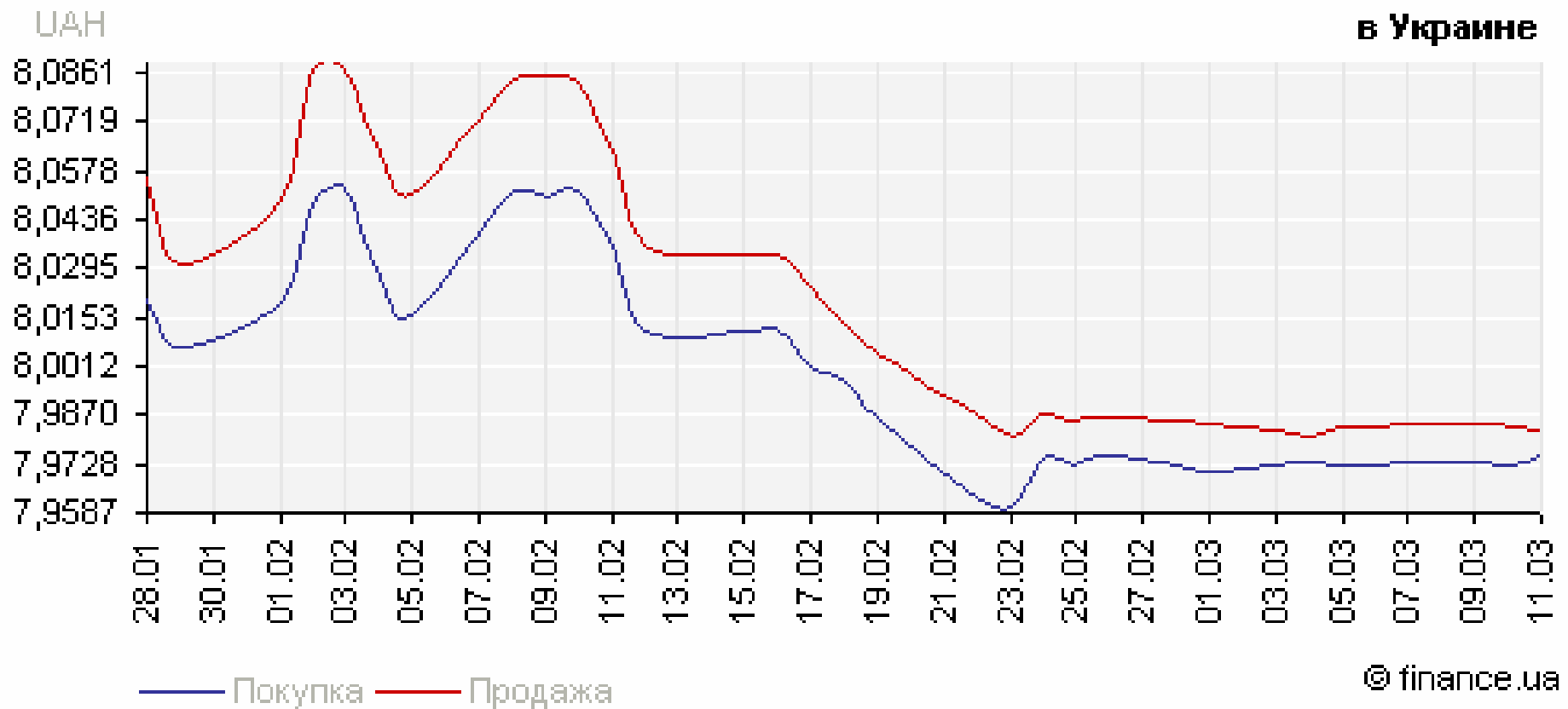
Динаміка індекса ПФТС

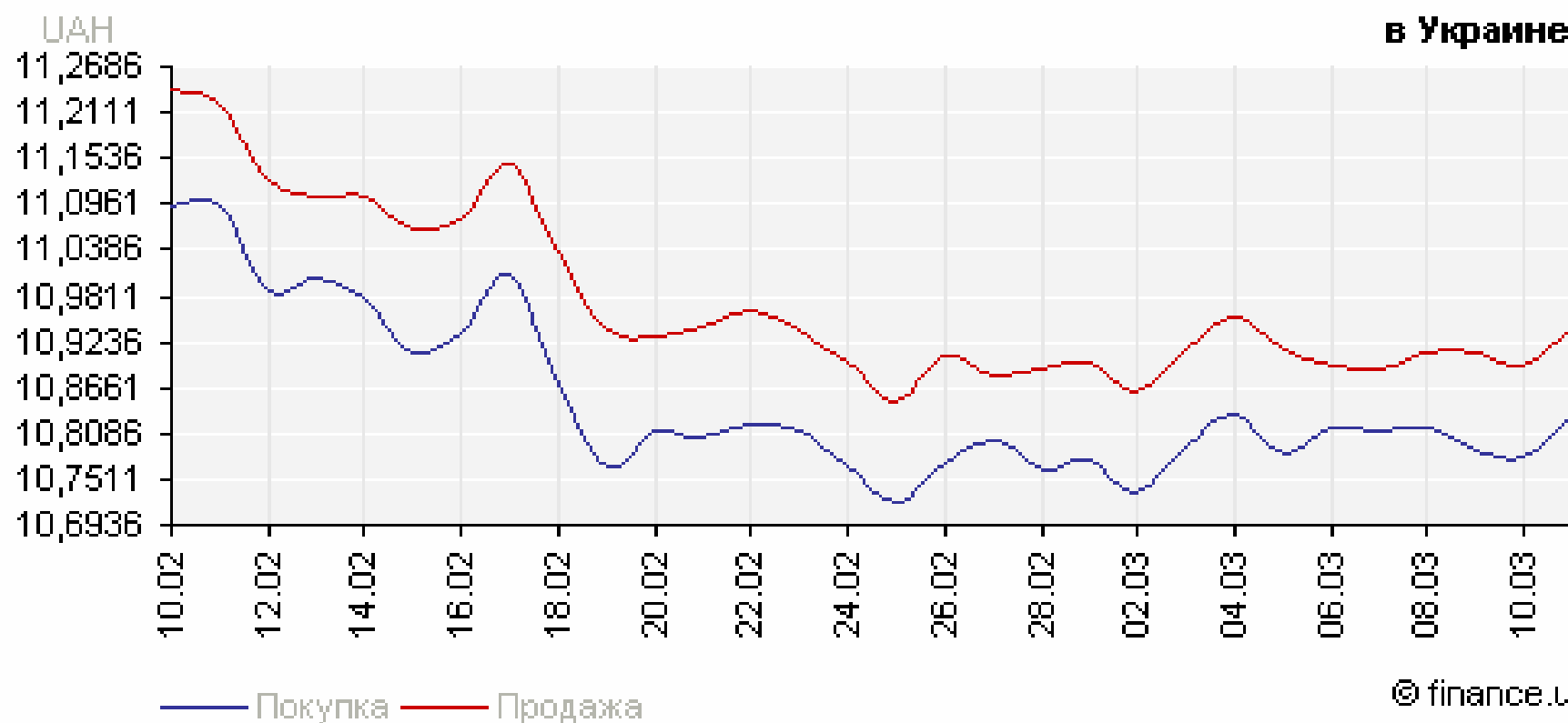
Динамика изменения среднего наличного 1USD/1UAH в Украине

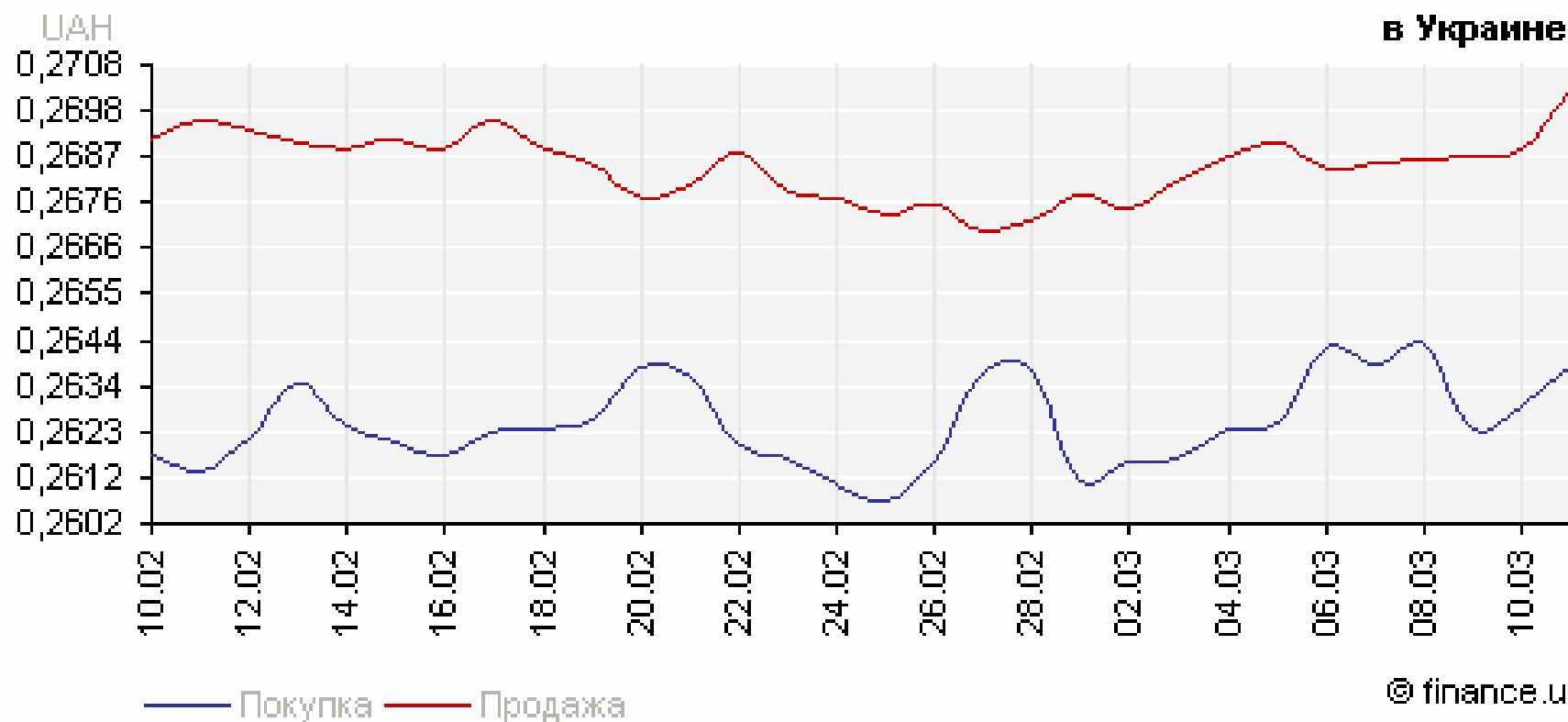
Динамика изменения среднего безналичного 1USD/UAH в Украине

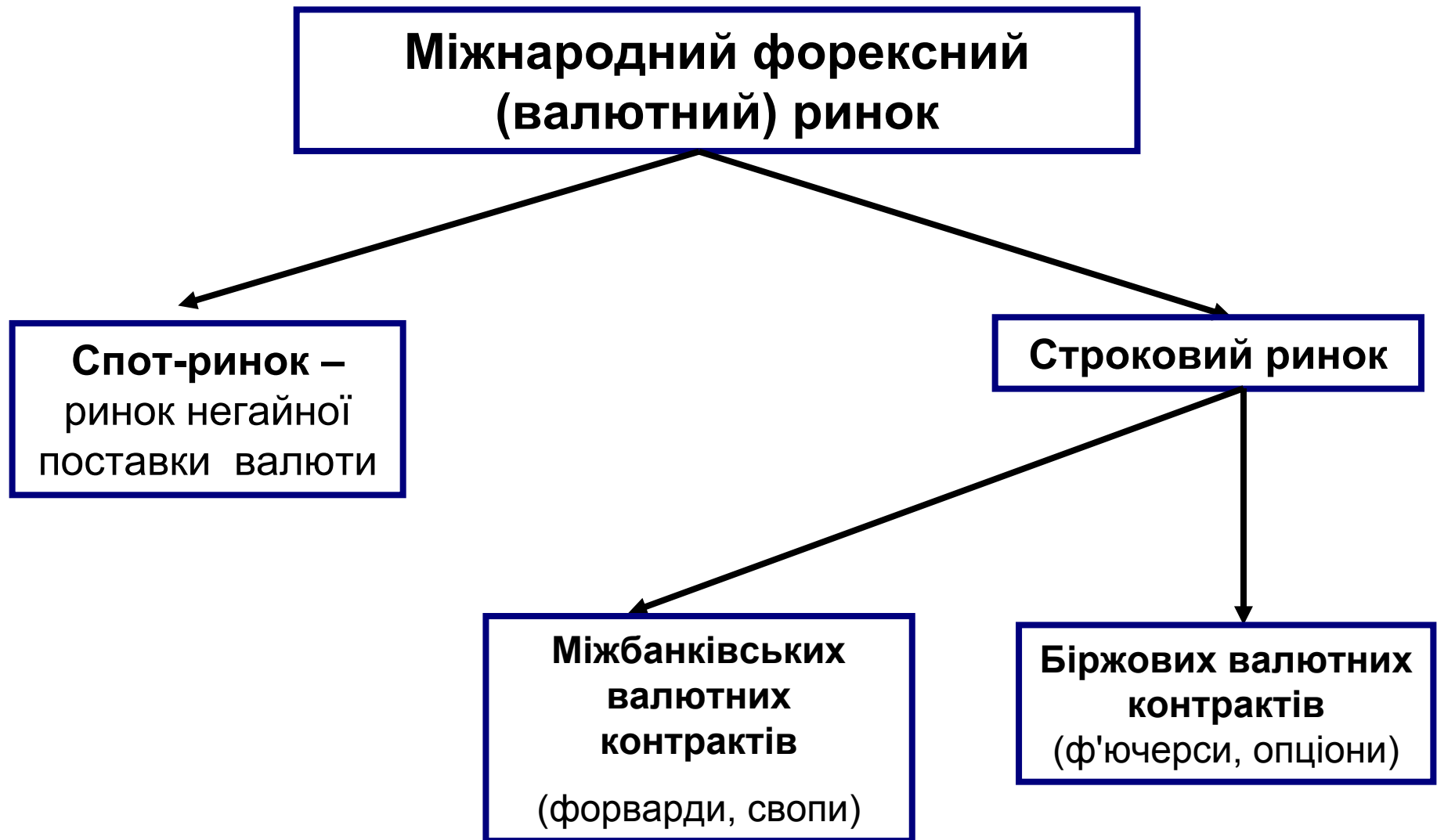
Динамика изменения среднего наличного 1EUR/1UAH в Украине

Динамика изменения среднего наличного 1RUB/UAH в Украине

Структура міжнародного валютного ринку

Основні функції валютного ринку:

1.Грошові перекази - послуга передачі купівельної спроможності з однієї країни в іншу фірмами або туристами.

(Якщо фірма здійснює платіж в іноземній валюті вона повинна купити валюту країни цієї фірми і переказати її).

-
2. **Хеджування** – це послуга захисту від валютного ризику потенційних збитків від зміни курсів валют.
 3. **Кліринг** – здійснення великої кількості операцій без розрахунку готівкою або переказу коштів, а шляхом віднесення відповідних сум за операціями на дебет або кредит депозитів до запитання.

A collage of various international banknotes and coins. Visible banknotes include a 10,000 Swiss Franc note, a 100 Swiss Franc note, a 100 Euro note, a 100 British Pound note, and a 5,000 Euro note. Coins include Euro coins (1, 2, 5, 10, 20, 50 cents) and Swiss Franc coins (1, 2, 5, 10, 20, 50). The collage is a dense, overlapping arrangement of these currencies.

Спот-ринок – це ринок негайної поставки валюти.

Основні учасники спот-ринку – комерційні банки, що проводять операції з різними партнерами

Основні характеристики спот-ринку:

1. Поставка валюти за контрактом на другий робочий банківський день без нарахування відсоткової ставки на суму контракту;
2. Здійснення угоди в основному на базі комп'ютерної торгівлі з підтвердженням електронними повідомленнями (авізо) протягом наступного робочого дня;

-
3. Основним інструментом спот-ринку є електронний переказ по каналах СБІФТ;

СВІФТ (SWIFT – Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications) –
всесвітнє співтовариство
міжбанківських фінансових
телекомунікацій забезпечує усіх його
учасників доступом до цілодобової
високошвидкісної мережі передачі
банківської інформації у стандартній
формі з високим рівнем контролю і
захисту від несанкціонованого доступу.
Щоденно по СВІФТ передається до 200
млн повідомлень. Центри комунікацій
розташовані – у Брюсселі, Амстердамі
та Кюльпепері (штат Вірджинія США)

4. Торгівля валютою на базі встановлення обмінних курсів валюти – котирування;

Середньозважений курс по Україні

	Наличные 11.03.10 17:18		Безналичные 11.03.10 15:57	
	BID	ASK	BID	ASK
1USD	7.985 ↑	8.010	7.975	7.985
1EUR	10.800 ↑	10.950 ↑	10.880 ↑	10.910 ↑
10RUB	2.630 ↑	2.700 ↑	2.705 ↑	2.710 ↑

Види котирування обмінних курсів:

- **Повне котирування** – встановлюється курс і продавця (“аск”, “офер”) і покупця (“бід”);

1

Станом на 12.03.2010

2

Курс обмена валют		
USD	↑ 7.9634	↑ 8.0090
EUR	↑ 10.7908	↑ 10.9400
RUB	↑ 0.2599	↑ 0.2690
CHF	↑ 7.3147	↓ 7.6740
BID		ASK

**USD/UAH =
7,9634 - 8,0090.**

- **Пряме** – показує скільки національних грошових одиниць коштує одиниця іноземної валюти

$$7,9634/1=7,9634, \text{ тобто}$$

1 USD коштує **7,9634 UAH**

- **Непряме** – показує скільки одиниць іноземної валюти коштує одиниця національної

$$1/7,9634=0,1256, \text{ тобто}$$

1 UAH коштує **0,1256 USD**

*У міжнародній практиці, як правило ,
валюту котирують до четвертого знака
після коми.*

Дата валютування за контрактом – це
день фактичного надходження валюти на
рахунок (при спот-операціях - 2 день після
укладення контракту).

*Датою валютування не може бути
вихідний банківський день: Європа, США –
субота, неділя; Арабські країни –
п'ятниця, неділя тощо.*

-
4. Котирування валюти у дві ціни –
ціна купівлі і ціна продажу валюти
*(ціна купівлі завжди менша за
ціну продажі валюти).*

Різниця між ціною продавця і покупця
називається **банківською маржею**:

**Банківська маржа= ціна продавця –
ціна покупця= 8,0090 - 7,9634=0,0456.**

Різниця між ціною продавця і покупця, обчислена по відношенні до ціни продавця називається “спред”:

$$\begin{aligned} \text{Спред} &= (\text{ціна продавця} - \text{ціна покупця}) / \\ &\text{ціна продавця} = ((8,0090 - 7,9634) / \\ &8,0090) * 100\% = 0,5693\%. \end{aligned}$$

Спред визначає дохід банку та операційні витрати клієнта

Під час торгівлі валютою в оператора валютного ринку формується “**валютна позиція**” – співвідношення вимог та зобов'язань щодо однієї і тієї ж валюти.

Види валютних позицій:

- **Закрита** – вимоги дорівнюють зобов'язанням;
- **Відкрита** – вимоги не дорівнюють зобов'язанням:
 - **Довга** – виникає в оператора валютного ринку, якщо вимоги перевищують зобов'язання;
 - **Коротка** – коли зобов'язання перевищують вимоги.

Наявність відкритої позиції означає, що оператор валютного ринку несе певний валютний ризик

Крос-курс – вираження ціни
співвідношення між двома
валютами через третю валюту

$$\text{UAH/RUR} = \frac{\text{USD/RUR}}{\text{USD/UAH}}$$

Строковий ринок

Строковими валютними угодами -
називають угоди, пов'язані з поставкою
валюти на термін 3 дні і більше з
моменту її укладання.

*Стандартними термінами реалізації
таких угод є 1,3,6,9,12 місяців.*

Міжнародний ринок строкових валютних контрактів поділяють на міжбанківський (форвардні та “своп” операції) та біржовий (опціони та ф'ючерси).

Учасники строкового валютного ринку:

- **Хеджери** – намагаються закрити свої відкриті валютні позиції через використання строкових валютних контрактів;
- **Спекулянти** - свідомо відкривають свої валютні позиції з метою одержання прибутку на різниці у валютних курсах, сподіваючись, що вони правильно оцінили тенденції валютного ринку (тобто сподіваються, що курс або девальвує або ревальвує);
- **Арбітражери** - здійснюють купівлю валюти на одному валютному ринку з одночасним перепродажем її на іншому, з метою одержання прибутку від різниці валютних курсів на різних ринках;
- **Трейдери** - купують та продають валюту за дорученням та за рахунок клієнта (їх прибуток комісійні)

Міжбанківські строкові валютні контракти:

- **Форвардний валютний контракт** – обов'язкова до виконання угода між банками (нестандартизована), яка стосується купівлі або продажу у встановлений день у майбутньому визначеної суми іноземної валюти. Валюта, сума, обмінний курс та дата платежу фіксуються у момент укладання угоди.

Термін форвардних угод може коливатися від 3 днів до 5-років

Різниця між курсами спот і форвардними називається:

- **скидка** (дисконт – *dis* або депорт - *Д*), коли курс термінової угоди нижчий від курсу “спот”

(Н-д: курс спот 7,9634, а форвардний курс 7,0634)

- **премія** (рт або репорт *R*) коли курс термінової угоди вищий від курсу “спот”

(Н-д: курс спот 7,8634, а форвардний курс 7,9634)

Приклад (укладено 30-денний форвардний контракт):

- $(7,0634 - 7,9634) / 7,0634 = -0,1274$
(місячна скидка, бо з мінусом)
- $(7,9634 - 7,0634) / 7,9634 = 0,1130$
(місячна надбавка, бо з плюсом)

-
- **Своп-операції** (комбінація із спот- та форвардних операцій) – це валютна операція, що об'єднує купівлю-продаж двох валют на умовах негайної поставки з одночасною контругодою на визначений термін.

Термін своп операції від 1 дня до 6 місяців, рідко до 5-років

Своп використовується для:

- Здійснення комерційних угод: банк одночасно продає іноземну валюту на умовах спот в купує через певний визначений термін;
- Придбання банком необхідної валюти без валютного ризику;
- Взаємного банківського кредитування у двох валютах.

Біржові строкові валютні контракти:

- **Ф'ючерсна операція** подібна до форвардної – здійснення поставки на термін 3 і більше днів з дня укладання угоди, але це стандартизовані контракти. Покупець валютного ф'ючерсу бере на себе зобов'язання купити, а продавець – продати валюту протягом певного періоду за курсом, домовленим при укладанні контракту.

Основні відмінності ф'ючерсних від форвардних контрактів

№	Форвард	Ф'ючерс
1	Реалізується на міжбанківському валютному ринку	Реалізується на біржовому валютному ринку
2	Термін та обсяги угод визначаються за домовленістю сторін (як правило, не менше 500 тис. дол. США)	Терміни та обсяги угод визначаються на основі певних стандартів (н-д, на Міжнародному монетарному ринку при Чікагській товарній біржі всього чотири дати валютування на рік: третя середа березня, червня, вересня, та грудня, визначені такі стандартні обсяги угод: JPY 12 500 000, GBP 62500, EUR125 000, USD 100 000)

3	Широке коло валют, з якими укладаються контракти	Обмежене коло валют: USD, EUR, JPY, GBP
4	Часто не доступні для невеликих інвесторів, бо мінімальний обсяг 500 тис. дол. США	Ринок доступний як для великих, так і для невеликих інституціональних та індивідуальних інвесторів
5	До 95% усіх угод закінчуються реальною поставкою валюти за контрактом	95% усіх угод закінчуються укладанням офсетної (зворотньої) угоди
6	Відносно дорожчі	Відносно дешевші

-
- Продавець валютного ф'ючерсу виграє, якщо з настанням терміну угоди він продає валюту дорожче курсу котирування на день її виконання, і несе збитки, якщо курс дня укладення угоди виявиться нижчим від курсу її виконання:

$$M = pK(C - C_{nm}),$$

де: M - маржа (позитивна або негативна);

$p=1$ при продажу валюти;

$p=-1$ при купівлі валюти;

K – кількість контрактів (стандартизованих);

C – курс валюти на день укладання угоди;

C_{nm} - курс валюти на день виконання угоди

- **Опціон** - цінний папір , який дає право **(а не обов'язок)** його власнику купити або продати певну кількість валюти за фіксованою в момент укладання угоди ціною в обумовлений термін. Тобто якщо угода на день реалізації є вигідною, то операція здійснюється, якщо збитковою – власник опціону відмовляється від угоди.

Всі ризики за опціонами несе продавець, тому як плату за ризик покупець у момент укладання опціону сплачує продавцю премію, яке не повертається покупцю у жодному разі, навіть якщо він відмовляється від реалізації опціону.

Види опціонів:

- **Європейські** – можуть бути виконані тільки у день закінчення терміну дії контракту;
- **Американські** - можуть бути виконані у будь-який момент до дня закінчення контракту включно.

Оскільки продавець більше ризикує продаючи американський опціон за нього необхідно сплачувати більшу маржу

Типи опціонів:

- **“Опціон-кол” (option-call)** – надає право його власникові право купити у визначений термін у майбутньому певну кількість іноземної валюти за визначеною ціною;
- **“Опціон-пут” (option-put)** – право його власнику продати визначений термін у майбутньому певну кількість іноземної валюти за визначеною ціною

Дякуємо за увагу!